

Изх. № Е-13-49-30 / 16.06 .....2016 г.
Вх. № КНДКВР-653-47-2 / 16.06.2016 г.

ДО
Г-Н ИСКРЕН ВЕСЕЛИНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ЗА
НАБЛЮДЕНИЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ДКЕВР
43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Пл. „Народно събрание“ № 2
1169, гр. София

На Ваш изх. № КНДКВР-653-47-2 от 30.03.2016 г.

Относно: Жалба с вх. № КНДКВР-653-47-2 от 29.03.2016 г. от г-н Севдалин Тинчев

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВЕСЕЛИНОВ,

Във връзка с постъпило в Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) писмо с вх. № Е-13-49-30 от 04.04.2016 г. по повод жалба от г-н Севдалин Тинчев, Ви уведомяваме следното по поставените в писмото въпроси:

В КЕВР е постъпила жалба с вх. № Е-13-49-30 от 05.12.2012 г. от г-н Севдалин Тинчев срещу „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД. Постановеното от Комисията Решение № Ж-157 от 24.07.2013 г., с което е прекратена образуваната по жалбата преписка, е отменено с Решение № 12769 от 28.10.2014 г. по адм. дело № 12307 от 2013 г. по описа на Върховния административен съд (ВАС), Четвърто отделение, потвърдено с Решение № 2524 от 10.03.2015 г. по адм. дело № 302 от 2015 г. по описа на ВАС, Петчленен състав - I колегия.

ВАС е констатирал, че „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД е отказало да приеме подаденото на 18.09.2012 г. от г-н Тинчев уведомление по чл. 6, ал. 4 от Общи условия на договорите за продажба на електрическа енергия на електроснабдителното дружество, одобрени с Решение № ОУ-013 от 10.05.2008 г. на Комисията (Общи условия, ОУ), според който клиентът е длъжен писмено да уведоми дружеството за промяната в предназначението на цялата или част от използваната електрическа енергия /от стопанска на битова или обратно/. В конкретния случай клиентът е заявил, че ще използва електрическата енергия в притежавания от него обект – ателие за битови нужди.

„ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД е обосновало отказа си с обстоятелството, че ателието, като самостоятелен обект, не притежава статут на жилище по смисъла на Закона за устройство на територията (ЗУТ) и издадените въз основа на него наредби.

В мотивите на цитираните решения ВАС посочва, че анализът на тогава действащите разпоредби на т. 42 и т. 43 от пар. 1 от Допълнителните разпоредби (ДР) на Закона за енергетиката (ЗЕ), съдържащи легални дефиниции на понятията „потребител на енергия за битови нужди“ и „потребител на енергия за стопански нужди“ показва, че разграничението между двата вида потребители е на плоскостта на нуждите, за задоволяването на които се купува/ползва енергията, а не на плоскостта на характера и вида на обекта, като жилищен или стопански. Според направения от ВАС анализ на разпоредбите на новите т. 2а и т. 33а на пар.1 (ЗЕ, обн. ДВ, бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.), макар и да са дадени нови легални дефиниции в закона, е запазена основната законодателна концепция, разделяща двата вида потребители за битови и стопански нужди преди 2012 г., съответно битови и

небитови клиенти след 17.07.2012 г., като разделението е на плоскостта на различните нужди, които те ще задоволяват със закупената енергия, а не на плоскостта на предназначението на обектите, за които ще я закупуват. ВАС посочва също, че тълкуването на чл. 38 от ЗУТ е извършено без съпоставка между хипотезите в неговите ал. 1 и ал. 2 и е ирелевантно за спора. В този смисъл, доколкото видът на обекта е без значение, петчленният състав на ВАС не възприема становището, че следва да се извърши преценка въз основа на чл. 38, ал. 1 ЗУТ дали обектът се използва за битови или стопански нужди, респективно дали е нарушение на Общите условия. В тази връзка, според ВАС, разпоредбата на чл. 10, т. 1 от ОУ урежда едно право на клиента, което не противоречи на останалите регламентирани в общите условия разпоредби, съобразно които определяща е нуждата, за която се ползва имота.

По аргумент от чл. 177, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), влязлото в сила съдебно решение на ВАС има сила за страните по делото, т.е. и за „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, а тъй като оспореният акт е отменен, решението има действие по отношение на всички.

В съответствие със задължителните указания по прилагане на закона, дадени в мотивите на горесцитираните съдебни решения, Комисията се е произнесла с Решение № Ж-54 от 27.05.2015 г., с което на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД са дадени задължителни указания да приеме подаденото от Севдалин Тинчев „Заявление-декларация за започване на продажба на електрическа енергия“, за обект на адрес: гр. Пловдив, ул. „Бръшлян“ № 3, ателие № 1 и да разгледа същото в съответствие с действащата нормативна уредба. Решение № Ж-54 от 27.05.2015 г. на КЕВР не е оспорвано по съдебен ред и е влязло в законна сила, т.е. същото представлява стабилен административен акт, който е породил валидни правни последици, както по отношение на г-н Севдалин Тинчев, така и по отношение на електроснабдителното дружество. Предвид гореизложеното считаме, че КЕВР при упражняване на законовите си правомощия е постановила законосъобразен административен акт. В случай, че г-н Тинчев твърди, че това решение на Комисията е в противоречие с влязло в сила решение на съда, за него съществува правната възможност да потърси правата си по съдебен път, включително да иска обявяване на нищожност на този административен акт.

Във връзка със сходен казус, както Ви е известно, е постановено и Решение № 273 от 06.10.2014 г. по гр. дело № 693 по описа за 2014 г. на Върховния касационен съд (ВКС), Четвърто гражданско отделение, с което е оставено в сила Решение № 269 от 30.10.2013 г., постановено по въззивно гр. дело № 502 от 2013 г. на Сливенския окръжен съд, с което се потвърждава първоинстанционно Решение № 690 от 01.07.2013 г. по гр.д. № 4541 от 2009 г. на Сливенския районен съд. Следва да се има предвид, че първоинстанционният гражданско-правен спор е повдигнат от „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД против Сдружение с нестопанска цел „Войнишко кладенче“, гр. Сливен, Вилна зона, м. Кладенче № 48 и е във връзка с действащата тогава нормативна уредба - т. 42 и т. 43 (в редакцията от ДВ, бр. 74 от 2006 г., сега - отменени) на § 1 от ДР на ЗЕ, които дават дефиниции на понятията „потребител на енергия или природен газ за битови нужди“ и „потребител на енергия или природен газ за стопански нужди“. Прието е, че в случая липсва пълна аналогия с хипотезата на нормата на т. 43 на § 1 от ДР на ЗЕ, която дава като основен критерий предназначението на закупената електрическа енергия – за стопански нужди, тъй като категорично е доказано в хода на процеса, че единственото предназначение на електрическата енергия, доставена на сдружението, е било да се снабдяват жилищните сгради на всеки един от членовете му, тоест тя е използвана само за домакинствата им. С оглед това, въззивният съд е приел, че макар и без легално определение на понятието „стопански нужди“ в ЗЕ, поради пълното съвпадение с характеристиките на понятието „битови нужди“, щом електрическата енергия се използва за такива, това дефинитивно изключва ползването ѝ за стопански нужди.

Според Върховния касационен съд, от анализа на двете разпоредби на т. 42 и т. 43 от § 1 от ДР на ЗЕ е видно, че законодателят е използвал три критерия при дефиниране и разграничаване на понятията „потребител на електрическа енергия за битови нужди“ и „потребител на електрическа енергия за стопански нужди“, а именно: 1) вида правен субект

(физическо или юридическо лице); 2) нуждите, за които той ползва/купува електрическа енергия (битови – за домакинството си, или стопански – за осъществяване на стопанска дейност); 3) дали е или не е на издръжка на държавния или общинския бюджет. Видно и от самите понятия „потребител на електрическа енергия за битови нужди” и „потребител на електрическа енергия за стопански нужди”, основният от трите посочени критерия е вторият от тях – нуждите, за които се „ползва” енергията при потребителите за битови нужди и съответно „купува” енергията при потребителите за стопански нужди. От друга страна, ВКС изрично посочва, *че цитираните две дефинитивни правни норми не обхващат изчерпателно всички възможни случаи в практиката.* След като посочената група юридически лица с нестопанска цел не попадат в приложното поле нито на т. 42, нито на т. 43 на § 1 от ДР на ЗЕ, то очевидно е налице непълнота в закона по смисъла на чл. 46, ал. 2 от Закона за нормативните актове, която следва да бъде преодоляна чрез правоприлагане по аналогия. Съдът е приел, че предвид този основен критерий за разграничение на двете групи потребители (нуждите, за които се ползва/купува електрическата енергия), юридическите лица с нестопанска цел (сдружения и фондации), които не извършват никаква стопанска дейност (респективно не купуват и не ползват електрическа енергия за стопански нужди) и не са на издръжка на държавния или общинския бюджет, следва да се отнесат в категорията „потребители на електрическа енергия за битови нужди” през периода на действие на дефинитивните разпоредби на т. 42 и т. 43 на § 1 от ДР на ЗЕ. Ето защо, ВКС е стигнал до извода, че сдружението с нестопанска цел дължи на търговското дружество заплащане на електрическа енергия по цени за потребител за битови, а не за стопански нужди. По делото е установено, че ответното сдружение с нестопанска цел е регистрирано с единствената цел да се изгради и експлоатира трафопост и мрежа за ниско напрежение *до жилището/вилния имот на всеки негов член, поради което потреблението на електрическата енергия, като краен резултат е било за битовите нужди на неговите членове.* Установено е и че сдружението не извършва никаква стопанска дейност, а осъществяваната от него нестопанска дейност е такава в частна полза, респективно то очевидно не е на издръжка на държавния или общинския бюджет. Следва да се отчете обстоятелството, че в мотивите на решението си ВКС е потвърдил извода на въззивния съд, че в доказателствена тежест на електроснабдителното дружество е да докаже по делото, че сдружението е било потребител за стопански нужди, а не че не е било потребител за битови нужди.

С оглед горното, базирайки се на действащото законодателство и на горесцитираните влезли в сила съдебни решения на ВАС и ВКС, КЕВР е уведомила и Народното събрание, че не съществува пречка да предприеме действия пред електроснабдителното дружество за промяната на статута му от небитов потребител на битов клиент *по отношение на апартаментите, част от мандатния жилищен фонд, които се ползват за жилищни нужди на народните представители* (писмо изх. № Е-02-00-2 от 01.03.2016 г.).

Считаме, че решаването на спорове по случаи, свързани с промяна на статута на клиенти по отношение на ползваната от тях електрическа енергия в съответните обекти, се извършва съобразно закона, но е обусловено от фактите и спецификите на всеки отделен случай. Правилното прилагане на разпоредбите на енергийното законодателство изисква изследване и анализ на нормите на Закона за енергетиката във връзка със съответните дефинитивни норми на Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО, от които те са транспонирани. Съгласно чл. 2, т. 10 „битов клиент“ означава клиент, купуващ електроенергия за собствена битова консумация, *като се изключват търговски или професионални дейности*, а съгласно т. 11 „небитов клиент“ означава физическо или юридическо лице, купуващо електроенергия, *която не е за негови собствени битови нужди*, и включва производители и клиенти на едро.

В допълнение бихме искали да поясним, че посочените от Вас констатации на Сметната палата, не касаят съдебната практика относно индивидуалните административни актове на КЕВР – решения по подадени жалби, а са относно издадени наказателни постановления от председателя на Комисията. В тази връзка, моля да имате предвид, че регулярно се извършва анализ на тази съдебна практика, който показва, че компетентните

съдилища в Република България постановяват разнопосочни и в някои случаи противоречиви съдебни решения по сходни казуси, произтичащи от сходна фактическа обстановка, което вероятно се дължи на факта, че преценката по всеки случай е индивидуална и се извършва въз основа на принципа, че съдът преценява всички доказателства по делото и доводите на страните и взема решенията си по вътрешно убеждение, основано на обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото, ръководейки се от закона.

Във връзка с поставения във Вашето писмо въпрос за необходимостта от промяна в Общите условия, според която определящият принцип при ползването на електрическата енергия от клиента да е начинът на потребление, а не предназначението на обекта, Ви предоставяме следната информация:

Разпоредбите на Закона за енергетиката /ЗЕ/ въвеждат два вида потребители на електрическа енергия – за битови и стопански нужди. Легалната дефиниция се съдържа в § 1, т. 2а и т. 33а от Допълнителните разпоредби на ЗЕ, според които битов клиент е клиент, който купува електрическа енергия за собствени битови нужди, а небитов клиент е клиент, който купува електрическа енергия за небитови нужди.

Същите критерии са заложени и в разпоредбите на действащите в момента Общи условия за продажба на електрическа енергия на енергийните дружества, от което следва, че при регистрация на едно лице като потребител на електрическа енергия, от значение е начинът на потребление.

В момента различни фактори, в т.ч. динамичната пазарна конюнктура предопределят използването на нежилищни помещения за жилищни. В такива случаи електроснабдителните дружества регистрират клиентите като „стопански“ и консумираната електрическа енергия се фактурира по цени за стопански потребители, тъй като обектите обикновено са **ателиета, магазини, фризьорски салони, кабинети**, които по смисъла на Закона за устройство на територията /ЗУТ/ имат статут на обект, чието предназначение е за извършване на стопанска или друга обслужваща дейност.

Съгласно чл. 178, ал. 4 от ЗУТ **не се разрешава** строежи или части от тях да се ползват не по предназначението им или в нарушение на условията за въвеждане в експлоатация (в този смисъл и решение № 9084 от 19.10.2005 г. на ВАС - Второ отделение по адм. д. № 5622/2005, решение № 7022 от 26.06.2006 г. на ВАС - Второ отделение по адм. д. № 4027/2006 г. и др.).

В разпоредбите на ал. 5 и ал. 6 на същия член е предвидено следното:

- При нарушения на ал. 1 и 4 на строежи от първа до трета категория началникът на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице въз основа на съставен констативен акт забранява с мотивирана заповед ползването на строежите и разпорежда тяхното освобождаване, прекъсване на захранването им с електрическа и топлинна енергия, с вода, газ, телефон и други. Разпореждането е задължително за доставчиците и се изпълнява незабавно.

- При нарушения на ал. 1 и 4 на строежи от четвърта и пета категория кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице въз основа на съставен констативен акт забранява с мотивирана заповед ползването на строежите и разпорежда тяхното освобождаване, прекъсване на захранването им с електрическа и топлинна енергия, с вода, газ, телефон и други. Разпореждането е задължително за доставчиците и се изпълнява незабавно.

От анализа на чл. 38 от ЗУТ, § 5, т. 30 и т. 41 от ДР на ЗУТ следва изводът, че цитираните по-горе обекти по своята същност са различни от жилището, което е обект за задоволяване на жилищни нужди. Съгласно действащата нормативна уредба тяхното предназначение е за извършване на стопанска или друга обслужваща дейност и като такова не е предназначено да задоволява жилищни нужди на съответното домакинство.

Предвид гореизложеното лицата, които са собственици на такива обекти, са длъжни да ги използват в съответствие с предназначението на обекта, съгласно разпоредбите на ЗУТ.

Съгласно чл. 38, ал. 5 от ЗУТ преустройство и промяна на предназначението на помещения и обекти за нежилищни нужди, изградени в заварена жилищна сграда, могат да

се преустройват и да променят предназначението си по реда, предвиден в ЗУТ, без да се изисква съгласието на собствениците в етажната собственост, в случай че не се допуска наднормено шумово и друго замърсяване.

По тази причина електроснабдителните дружества при сключване на договор за продажба на електрическа енергия с клиенти, които са собственици или наематели на цитираните по-горе обекти извършват регистрацията им като битови или стопански, съобразявайки действащите разпоредби на Закона за енергетиката и Закона за устройство на територията и изискват документи, удостоверяващи че предназначението на обекта е за жилищни нужди.

С УВАЖЕНИЕ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ
*Председател на Комисията
за енергийно и водно регулиране*

